

รูปแบบความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมใน

กรุงเทพมหานคร

Tourist Safety Model for Cultural Tourism in Bangkok

ทัชชกร แสงทองดี¹ และชนิกา แสงทองดี²

Tatchakorn Saengthongdee and Chanika Saengthongdee

Received: June 07, 2024

Revised: August 14, 2024

Accepted: September 03, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานคร และ 2) นำเสนอรูปแบบความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยการวิจัยเชิงปริมาณ สัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ รวมถึงภาคประชาชนในสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำนวน 10 แห่ง ในกรุงเทพมหานคร ใช้วิธีการเลือกเจาะจง แห่งละ 50 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 500 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกกึ่งโครงสร้าง กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 30 คน จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ นักท่องเที่ยวและภาคประชาสังคม และเจ้าหน้าที่รัฐ และการสนทนากลุ่มย่อยกับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสนทนากลุ่ม ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พบว่า นักท่องเที่ยวมีความกังวลด้านความปลอดภัยในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ส่วนความคิดเห็นต่อการจัดการความปลอดภัยในการ

¹ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ; Royal Police Cadet Academy

² นักวิชาการอิสระ; Independent Scholar

ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยปัจจัยเงื่อนไขที่สำคัญในการจัดการความปลอดภัยคือ การดำเนินการทั้งในเชิงป้องกันและแก้ไขปัญหา และการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ 2) รูปแบบการจัดการความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมครอบคลุมการจัดการความปลอดภัย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านอาชญากรรม ด้านอุบัติเหตุ ด้านสาธารณสุข ด้านภัยธรรมชาติ ด้านการหลงทาง และด้านพืชและสัตว์ในแหล่งท่องเที่ยว โดยการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์นั้น รัฐบาลและหน่วยงานด้านการท่องเที่ยว ควรให้ความสำคัญกับการบูรณาการการทำงานร่วมกัน ควบคู่ไปกับการสร้างเครือข่ายชุมชนและอาสาสมัครเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการในเชิงพื้นที่

คำสำคัญ: รูปแบบความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว, การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม, เกาะรัตนโกสินทร์, กรุงเทพมหานคร

Abstract

The purposes of this research article were 1) to study the safety of tourists in cultural tourism in Bangkok; and 2) to present a model of tourist safety in cultural tourism in Bangkok. It was a mixed methods research. For quantitative research, opinions were surveyed from sample groups, namely Thai and foreign tourists, as well as the public sector, at 10 cultural tourist attractions in Bangkok. A purposive sampling method was used, with 50 people per location, for a total sample of 500 people. The research instrument was a questionnaire. The statistics used for data analysis were mean, percentage, and standard deviation, using a ready-made social science program. The qualitative research was conducted by doing in-depth interviews using a semi-structured in-depth interview form with 30 key informants, divided into 2 groups, namely tourists and civil society and government officials, and focus group discussions with 20 experts. The research instrument was a focus group discussion form. The research results found that 1) tourist safety conditions in cultural tourism found that tourists had low overall safety concerns. Their opinions on safety management in cultural tourism were at a moderate level. The important factors in safety management were both preventive and problem-solving actions and the

integration of cooperation among relevant agencies; 2) the appropriate tourist safety management model covered 6 safety management areas: crime, accidents, public health, natural disasters, getting lost, and plants and animals in tourist attractions. In order to use the research results to their full potential, the government and tourism agencies should emphasize the integration of work together, along with the creation of community networks and volunteers to support area-based management.

Keywords: Tourist Safety Model, Cultural Tourism, Rattanakosin Island, Bangkok

บทนำ

องค์การการท่องเที่ยวโลก กล่าวว่า ความปลอดภัยและความมั่นคงเป็นองค์ประกอบสำคัญของคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวจะมีชื่อเสียงและสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวให้มีคุณภาพแก่นักท่องเที่ยวได้ ต้องมีรากฐานที่สำคัญมาจากการจัดการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้เกิดขึ้นในการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (World Tourism Organization, 1996) ความปลอดภัยเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจก่อนการเดินทางและความพึงพอใจระหว่างการเดินทางของนักท่องเที่ยว เพราะจุดเริ่มต้นของการตัดสินใจและความคาดหวังของนักท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยว คือ การได้รับประสบการณ์ใหม่ที่ไม่เคยได้รับมาก่อน เมื่อวางแผนเดินทางท่องเที่ยวแล้ว จึงต้องเปรียบเทียบระหว่างคุณค่าประสบการณ์ที่จะได้รับ ราคา และความเสี่ยงจากความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวไม่มีความคุ้นเคย นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยต้องการความมั่นคงในชีวิตและความปลอดภัยในทรัพย์สิน หากแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยไม่สามารถตอบสนองความต้องการด้านนี้ให้กับนักท่องเที่ยวได้ นักท่องเที่ยวย่อมไม่ตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว ดังนั้น ความปลอดภัยและความมั่นคงในการท่องเที่ยวจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ

เมื่อพิจารณาถึงความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ผลการศึกษาในห้วงที่ผ่านมาพบว่า แม้ว่าจำนวนคดีความผิดอาญาที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยจะมีแนวโน้มลดลง และอยู่ในเกณฑ์ระดับต่ำกว่าค่าความเสี่ยง แต่ยังคงมีปริมาณที่สูง กล่าวคือ ยังมีคดีความผิดอาญาที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวกว่า 82,994 คดีในปี พ.ศ. 2563 และ 69,759 คดี ในปี พ.ศ.2564 โดยคดีความผิดอาญาที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของนักเที่ยวนี้นี้มีหลายลักษณะ ซึ่งส่วนใหญ่มักเกิดในแหล่งที่มีนักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวอย่างหนาแน่น รวมทั้งในกรุงเทพมหานคร คดีความที่เกิดขึ้นกับ

นักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากนี้ ถูกนำไปเชื่อมโยงให้เห็นถึงการมีอาชญากรรมด้านการท่องเที่ยวในประเทศไทยจากสื่อต่าง ๆ ทั่วโลก นำมาซึ่งภาพลักษณ์ทางลบเกี่ยวกับความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในประเทศไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความไม่มั่นใจต่อมาตรการรักษาความปลอดภัยของหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายซึ่งย่อหย่อนและขาดประสิทธิภาพ จนคดีสะเทือนขวัญจำนวนมากหลายคดียังไม่ได้รับการสะสาง อาชญากรผู้ก่อเหตุยังคงไม่ถูกจับกุมและดำเนินคดี ในบางคดีที่เกิดขึ้นยังมีความล่าช้าและผิดพลาดในการพิสูจน์ตัวผู้กระทำผิด เช่น คดีในคดีเกาะเต่าใน พ.ศ.2557 เป็นต้น ทำให้สำนักข่าวในต่างประเทศชุดคู่คดีอาชญากรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวต่างชาติในช่วงหลายปีที่ผ่านมา เพื่อเป็นการย้ำเตือนให้นักท่องเที่ยวทั่วโลกทราบถึงอันตรายจากการท่องเที่ยวในประเทศไทย รวมไปถึงคดีการทำร้ายร่างกายและปล้นทรัพย์ การหลอกลวงนักท่องเที่ยว การล้วงกระเป๋า กระชากกระเป๋า และการฉ้อโกงบัตรเครดิตที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวในประเทศไทยบ่อยครั้งตามสถานที่ท่องเที่ยวยอดนิยม และในกรุงเทพมหานครที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยในสายตาชาวโลก (สุภาพคนไทย, 2558)

การจัดอันดับและคะแนนขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว ด้าน Safety and Security ซึ่งเป็นตัวชี้วัดตัวหนึ่งอยู่ใน Enabling Environment ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 111 จาก 140 และอยู่ในอันดับ 8 ของภูมิภาคอาเซียน เมื่อแยกเป็นรายด้าน Business Costs of Crime and Violence อยู่ อันดับที่ 87, Reliability of Police Services อยู่ อันดับที่ 107, Business Costs of Terrorism อยู่ อันดับที่ 115, Index of Terrorism Incidence อยู่ อันดับที่ 133, Homicide Rate อยู่ อันดับที่ 77 (World Economic Forum (WEF), 2019)

กรุงเทพมหานคร เป็นหนึ่งในเมืองจุดหมายปลายทางที่นิยมมากแห่งหนึ่งของโลก ในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวจากทั่วทั้งโลกเดินทางมากรุงเทพฯ กว่า 22.7 ล้านคน และการที่ในปี พ.ศ. 2556 มีนักท่องเที่ยวกว่า 15.98 คนเดินทางเข้ามา ทำให้มาสเตอร์การ์ดจัดให้กรุงเทพฯ เป็นจุดหมายปลายทางลำดับต้น ๆ ของโลกจากการจัดอันดับสุดยอดจุดหมายปลายทางโลกของมาสเตอร์การ์ด และในการจัดอันดับเดียวกันนี้เอง ได้ระบุว่ากรุงเทพมหานครเป็นสุดยอดเมืองจุดหมายปลายทางปี พ.ศ. 2555, 2556, 2559, 2560, 2561 และ 2562 กรุงเทพมหานคร ถือว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีความสำคัญและมีชื่อเสียงในระดับโลก โดยแต่ละปีมีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาตินิยมมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก แต่ก็ยังพบปัญหาเกี่ยวกับคดีความผิดอาญาที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่มีเป็นจำนวนมากเช่นเดียวกัน อีกทั้งขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว ด้านความปลอดภัยของประเทศไทยยังอยู่ในระดับต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น

ๆ ทั้งในภูมิภาคอาเซียน และระดับโลก โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบริเวณเกาะรัตนโกสินทร์ ได้แก่ 1) กรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน คือ พื้นที่ในบริเวณระหว่างแนวกำแพงกลางแม่น้ำเจ้าพระยาไปทางทิศตะวันออกจดแนวกำแพงกลางคลองรอบกรุง (คลองคูเมืองเดิม) ในท้องที่แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร และ 2) กรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอก คือ พื้นที่ในบริเวณถัดจากบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นในไปทางทิศตะวันออก ตั้งแต่แนวกำแพงกลางคลองรอบกรุง (คลองคูเมืองเดิม) แนวกำแพงกลางแม่น้ำเจ้าพระยาด้านทิศเหนือ และทิศใต้ ไปจดแนวกำแพงกลางคลองรอบกรุง (คลองบางลำพู และคลองโอ่งอ่าง) ในท้องที่แขวงชนะสงคราม แขวงตลาดยอด แขวงศาลเจ้าพ่อเสือ แขวงบวรนิเวศ แขวงเสาชิงช้า แขวงราชบพิธ แขวงสำราญราษฎร์ แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

ดังนั้น การศึกษาสภาพบริบทของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานคร รวมถึงความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานคร จึงมีความสำคัญและจำเป็น เนื่องจากจะทำให้ทราบถึงสภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกรุงเทพมหานครในลักษณะต่าง ๆ ที่เป็นปัจจุบัน รวมทั้งความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานครและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อันจะนำไปสู่การพัฒนาหรือกำหนดรูปแบบมาตรการความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ หรือการบริหารจัดการเมื่อเกิดภาวะวิกฤตได้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวของประเทศให้ดีขึ้น นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเกิดความเชื่อมั่นในประเทศไทยและเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยอย่างต่อเนื่องเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ประเทศมีรายได้จากอุตสาหกรรมทางท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ด้วยเหตุผลความจำเป็นดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะการพัฒนาทางด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวให้สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และมีมาตรฐานในระดับสากลต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อนำเสนอรูปแบบความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้จัดทำขึ้นโดยได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2565 และเป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Methods Research) ประกอบด้วย

1. การวิจัยเชิงปริมาณ สำนวความคิคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างชาติรวมถึงภาคประชาชนในสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำนวน 10 แห่งในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย พระบรมมหาราชวัง วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร เสาชิงช้า ถนนข้าวสาร ศาลหลักเมือง พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร วัดพระศรีรัตนศาสดาราม และพระบรมมหาราชวัง ถนนคนเดินคลองโอ่งอ่าง และตลาดท่าเตียน/ปากคลองตลาด ใช้วิธีการเลือกเจาะจง แห่งละ 50 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 500 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เหตุการณ์หรือประเภทคติที่เกิิดความรู้สึกกังวลว่าจะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมขณะพักอยู่ในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้คณะผู้วิจัยได้กำหนดมาตราวัดระดับความคิดเห็นโดยใช้วิธีการแบบ Likert Scale วัดจากตัวแปรที่กำหนดขึ้นตามเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยแบ่งระดับการให้คะแนนความรู้สึกกังวล ดังนี้ 5 = บ่อยมาก 4 = บ่อย 3 = เป็นบางครั้ง 2 = นาน ๆ ครั้ง 1 = ไม่เคย และแบ่งเกณฑ์ระดับความคิดเห็นตามระดับคะแนนความรู้สึกกังวลเฉลี่ย ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.80	คะแนน จัดเป็นกลุ่มที่รู้สึกกังวลน้อยที่สุด
ระดับคะแนนเฉลี่ย	1.81 – 2.60	คะแนน จัดเป็นกลุ่มที่รู้สึกกังวลน้อย
ระดับคะแนนเฉลี่ย	2.61 – 3.40	คะแนน จัดเป็นกลุ่มที่รู้สึกกังวลปานกลาง
ระดับคะแนนเฉลี่ย	3.41 – 4.20	คะแนน จัดเป็นกลุ่มที่รู้สึกกังวลมาก
ระดับคะแนนเฉลี่ย	4.21 – 5.00	คะแนน จัดเป็นกลุ่มที่รู้สึกกังวลมากที่สุด

ส่วนที่ 3 ความปลอดภัยของการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้คณะผู้วิจัยได้กำหนดมาตราวัดระดับความคิดเห็น โดยใช้วิธีการแบบ Likert Scale วัดจากตัวแปรที่กำหนดขึ้นตามเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยแบ่งระดับการให้คะแนนความคิดเห็น ดังนี้

มากที่สุด	ให้คะแนนข้อละ	5	คะแนน
มาก	ให้คะแนนข้อละ	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนนข้อละ	3	คะแนน
น้อย	ให้คะแนนข้อละ	2	คะแนน

น้อยที่สุด	ให้คะแนนข้อละ	1	คะแนน
และแบ่งเกณฑ์ระดับความคิดเห็นตามระดับคะแนนความคิดเห็นเฉลี่ย ดังนี้			
ระดับคะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.80	คะแนน	จัดเป็นกลุ่มที่เห็นด้วยน้อยที่สุด
ระดับคะแนนเฉลี่ย	1.81 – 2.60	คะแนน	จัดเป็นกลุ่มที่เห็นด้วยน้อย
ระดับคะแนนเฉลี่ย	2.61 – 3.40	คะแนน	จัดเป็นกลุ่มที่เห็นด้วยปานกลาง
ระดับคะแนนเฉลี่ย	3.41 – 4.20	คะแนน	จัดเป็นกลุ่มที่เห็นด้วยมาก
ระดับคะแนนเฉลี่ย	4.21 – 5.00	คะแนน	จัดเป็นกลุ่มที่เห็นด้วยมากที่สุด

คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ แก้ไขและปรับปรุงเพื่อความเหมาะสมและตรงตามเนื้อหา (Contents Validity) ตลอดจนแก้ไขภาษา และคำถามให้ชัดเจนและเข้าใจง่าย หลังจากนั้นคณะผู้วิจัยจะดำเนินการทดสอบแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในการศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์

3. การวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย

3.1 การสัมภาษณ์เชิงลึกโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกกึ่งโครงสร้าง กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 30 คน จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1) นักท่องเที่ยวและภาคประชาสังคม ได้แก่ กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ที่มาท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม รวมถึงภาคประชาชน เช่น ตัวแทนจากวัด ตัวแทนจากกลุ่มร้านค้าของฝาก ตัวแทนจากกลุ่มผู้ประกอบการร้านอาหารและเครื่องดื่ม และตัวแทนกลุ่มผู้ประกอบการที่พักอาศัย ที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำนวน 20 คน

2) เจ้าหน้าที่รัฐ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ตำรวจท่องเที่ยว ข้าราชการหรือพนักงานสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว หรือรับผิดชอบในพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ที่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว จำนวน 10 คน

3.2 การสนทนากลุ่มย่อยรูปแบบความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ตัวแทนกลุ่มประชาชน/นักท่องเที่ยว/ผู้ประกอบการ จำนวน 8 คน ผู้ทรงคุณวุฒิทางรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 4 คน ตัวแทนเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ ตำรวจท่องเที่ยว การท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร จำนวน 8 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสนทนากลุ่ม

การพิทักษ์สิทธิผู้เข้าร่วมการวิจัย

1. คณะผู้วิจัยมีการชี้แจงเรื่องการพิทักษ์สิทธิอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรให้กับกลุ่มตัวอย่างได้รับทราบ รวมถึงหนังสือยินยอมเข้าร่วมการวิจัย โดยผู้วิจัยแนบมาพร้อมกับชุดแบบสอบถาม ซึ่งผู้เข้าร่วมการวิจัยมีสิทธิถอนตัวออกจากโครงการวิจัยเมื่อใดก็ได้ โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า และการไม่เข้าร่วมการวิจัยหรือถอนตัวออกจากโครงการวิจัยนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานในปัจจุบันและอนาคตแต่ประการใด

2. เมื่อได้แบบสอบถามกลับมาแล้ว ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามไว้เป็นความลับ และอยู่ในที่ปลอดภัย จะทำลายทิ้งเมื่อสิ้นสุดการวิจัย ข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมการวิจัยจะถูกเก็บรักษาไว้ไม่เปิดเผยต่อสาธารณะเป็นรายบุคคล

3. การรายงานผลการวิจัยเป็นข้อมูลภาพรวม การรายงานผลการวิเคราะห์ในลักษณะที่ไม่สามารถเชื่อมโยงถึงตัวบุคคลใด หน่วยงานใดหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่ง

4. ข้อมูลของผู้เข้าร่วมการวิจัยเป็นรายบุคคล อาจจะมีคณะบุคคลบางกลุ่มเข้ามาตรวจสอบงานวิจัยครั้งนี้ได้ เช่น สถาบันการศึกษา หรือองค์กรของรัฐที่มีหน้าที่ตรวจสอบผลงานวิจัย คณะกรรมการจริยธรรมฯ เป็นต้น ทั้งนี้ต้องได้รับการอนุญาตอย่างเป็นทางการเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อเข้าถึงข้อมูลของคณะกรรมการวิจัยในมนุษย์ของหน่วยงานที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลก่อน

สรุปผลการวิจัย

1. ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานคร พบว่า

1.1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 59.00 มีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 56.00 รองลงมา มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.80 จำนวนครั้งที่มากรุงเทพมหานครโดยส่วนใหญ่มาสองครั้งขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 61.80 มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนในช่วงสุดสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 82.20 รองลงมาเพื่อติดต่อธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 9.20 นักท่องเที่ยวมาจากประเทศไทยและต่างชาติ คิดเป็นร้อยละ 50.00 โดยส่วนใหญ่ไม่เคยถูกประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน คิดเป็นร้อยละ 97.60 และมีลักษณะวิธีการท่องเที่ยวด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 70.60

1.2 เหตุการณ์หรือประเพณีที่ดีที่เกิดความรู้สึกกังวลว่าจะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมขณะพักอยู่ในกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมรายด้าน พบว่า ความกังวลด้านการป้องกัน ($\bar{X} = 3.24$) และด้านการหลีกเลี่ยง ($\bar{X} = 2.64$) อยู่ในระดับปานกลาง ความกังวลด้านการทำประกัน

($\bar{X} = 2.46$) ด้านการฉ้อโกง ($\bar{X} = 2.32$) ด้านการเมือง ($\bar{X} = 2.27$) ด้านการหาข้อมูล ($\bar{X} = 2.17$) และด้านเวลาและสถานที่ ($\bar{X} = 1.86$) อยู่ในระดับน้อย และความกังวลด้านทรัพย์สิน ($\bar{X} = 1.74$) ด้านชีวิต ร่างกาย และเพศ ($\bar{X} = 1.66$) ด้านยาเสพติด ($\bar{X} = 1.66$) และการก่อการร้าย ($\bar{X} = 1.56$) อยู่ในระดับน้อยที่สุด ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายละเอียดของแต่ละด้าน กรณีด้านที่มีการจำแนกเป็นรายข้อย่อย พบว่า ด้านเวลาและสถานที่ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความกังวลสูงสุด คือ ขณะเดินทางเวลากลางคืน ($\bar{X} = 2.39$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยความกังวลต่ำสุด คือ ขณะอยู่ในที่พักเวลากลางวัน ($\bar{X} = 1.55$) ด้านชีวิต ร่างกาย และเพศ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความกังวลสูงสุด คือ การทำร้ายร่างกาย ($\bar{X} = 1.68$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยความกังวลต่ำสุด คือ การข่มขืน ($\bar{X} = 1.48$) ด้านทรัพย์สิน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความกังวลสูงสุด คือ การลักทรัพย์ ($\bar{X} = 1.87$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยความกังวลต่ำสุด คือ การปล้นทรัพย์ ($\bar{X} = 1.64$) ด้านการฉ้อโกง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความกังวลสูงสุด คือ การหลอกลวงจากแท็กซี่, ตุ๊กๆ ($\bar{X} = 2.88$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยความกังวลต่ำสุด คือ ความปลอดภัยในการบริการรถสาธารณะ ($\bar{X} = 1.93$) ด้านการเมือง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความกังวลสูงสุด คือ การมากน้อยในการพบเห็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ ($\bar{X} = 2.94$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยความกังวลต่ำสุด คือ ปัญหาการเมืองที่กระทบต่อความปลอดภัย ($\bar{X} = 1.61$) ด้านการหลีกเลี่ยง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความกังวลสูงสุด คือ การไปสถานที่ที่เคยเกิดเหตุอันตราย ($\bar{X} = 2.92$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยความกังวลต่ำสุด คือ การไปท่องเที่ยวยามวิกาล ($\bar{X} = 2.46$) และด้านการป้องกัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความกังวลสูงสุด คือ การถือคประตู่ห้องพัก ($\bar{X} = 3.69$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยความกังวลต่ำสุด คือ การพกทรัพย์สินมีค่าติดตัวจำนวนมาก ($\bar{X} = 2.94$)

1.3 ความปลอดภัยของการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความปลอดภัยด้านสาธารณสุข ($\bar{X} = 3.75$) ด้านการหลงทาง ($\bar{X} = 3.67$) ด้านอาชญากรรม ($\bar{X} = 3.63$) ด้านอุบัติเหตุ ($\bar{X} = 3.60$) และด้านภัยธรรมชาติ ($\bar{X} = 3.55$) อยู่ในระดับมาก ส่วนความปลอดภัยด้านพืชและสัตว์ในแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายละเอียดของแต่ละด้าน พบว่า ด้านอาชญากรรม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความปลอดภัยสูงสุด คือ มีจุดตรวจและหน่วยรับแจ้งเหตุในแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.67$) ด้านอุบัติเหตุ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความปลอดภัยสูงสุด คือ มีจุดบริการนักท่องเที่ยวที่สามารถเข้าถึงง่าย ($\bar{X} = 3.74$) ด้านสาธารณสุข ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความปลอดภัยสูงสุด คือ มีการรักษาความสะอาดบริเวณแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.90$) ด้านภัยธรรมชาติ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความปลอดภัยสูงสุด คือ มีอุปกรณ์ติดตั้งไว้ตามจุดเสี่ยงต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.56$) ด้านการหลงทาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความปลอดภัยสูงสุด คือ มีแผนที่แสดงที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ ภายในแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.78$) และด้านพืชและสัตว์ในแหล่งท่องเที่ยว ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความปลอดภัยสูงสุด คือ การมีรั้วป้องกันไม่ให้นักท่องเที่ยวรบกวนหรือทำลายพืชและสัตว์ ($\bar{X} = 3.40$)

2. รูปแบบความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานคร คณะผู้วิจัยได้มีการนำมาพัฒนาให้มีรายละเอียดเพิ่มเติม โดยนำข้อมูลที่เป็นผลการศึกษาด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่มย่อยมาประกอบ โดยมีการระบุถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบและเป้าหมายที่ต้องการให้บรรลุผล และนำรูปแบบความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่ได้ ไปจัดสัมมนาเพื่อรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานทุกภาคส่วนที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับทั้งทางด้านนโยบายและระดับปฏิบัติการในพื้นที่ ก่อนจะนำมาปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์มากที่สุด ทั้งนี้สำหรับรูปแบบความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานคร พบว่า

ตารางที่ 1 รูปแบบความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานคร

รูปแบบ	หน่วยงาน	เป้าหมาย
ด้านอาชญากรรม		
- มีการจัดตั้งจุดตรวจและหน่วยรับแจ้งเหตุในแหล่งท่องเที่ยวโดยเฉพาะบริเวณที่มีโอกาสเสี่ยงสูงต่อการโจรกรรม	ตำรวจนครบาล, ตำรวจท่องเที่ยว, กรุงเทพมหานคร	ทำให้นักท่องเที่ยวมีความรู้สึกถึงความปลอดภัย
- จัดทำป้าย หรือแผ่นพับเตือนภัยนักท่องเที่ยวให้ทราบว่าบริเวณใดมีความเสี่ยงจากโจรผู้ร้ายเพื่อให้นักท่องเที่ยวระมัดระวังภัยที่อาจเกิดขึ้นต่อชีวิตและทรัพย์สิน	ตำรวจนครบาล, ตำรวจท่องเที่ยว, กรุงเทพมหานคร	ทำให้นักท่องเที่ยวมีความรู้สึกถึงความปลอดภัย
- ฝึกอบรมให้ความรู้กับอาสาสมัครที่คอยให้การดูแล ด้านความปลอดภัยจากโจรผู้ร้ายที่แอบแฝงตัวเพื่อหวังทำร้ายนักท่องเที่ยว	ตำรวจนครบาล, ตำรวจท่องเที่ยว, กรุงเทพมหานคร	ดูแลรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว
- ระบบสายตรวจจรดยนต์	ตำรวจภูธร, ตำรวจท่องเที่ยว	ดูแลรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว
- ระบบสายตรวจจรดจักรยานยนต์	ตำรวจภูธร, ตำรวจท่องเที่ยว	ดูแลรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว
- ระบบสายตรวจจรดจักรยาน	ตำรวจภูธร, ตำรวจท่องเที่ยว, อาสาสมัคร	ดูแลรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว
- ระบบสายตรวจเดินเท้า	ตำรวจภูธร, ตำรวจท่องเที่ยว, อาสาสมัคร	ดูแลรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว
- ไลน์กลุ่มเครือข่ายท่องเที่ยว	ตำรวจภูธร, ตำรวจท่องเที่ยว, ชุมชน, หน่วยงาน	ร่วมมือกันช่วยเหลือและบริการนักท่องเที่ยวที่ประสบปัญหาต่าง ๆ

รูปแบบ	หน่วยงาน	เป้าหมาย
	ภาครัฐ, หน่วยงานเอกชน	
- โบรชัวร์ ป้ายเตือนความปลอดภัย	ตำรวจภูธร, ตำรวจ ท่องเที่ยว, หน่วยงาน ภาครัฐ	ประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวให้ ทราบและระมัดระวังในเรื่องความ ปลอดภัยในการท่องเที่ยว
- การติดตั้งไฟส่องสว่างตามจุดท่องเที่ยวที่สำคัญ	หน่วยงานภาครัฐ	ทำให้นักท่องเที่ยวมีความรู้สึกถึงความ ปลอดภัย
-การติดตั้งกล้อง CCTV ตามจุดท่องเที่ยวที่สำคัญ	กรุงเทพมหานคร หน่วยงานภาครัฐ	ทำให้นักท่องเที่ยวมีความรู้สึกถึงความ ปลอดภัย
ด้านอุบัติเหตุ		
- มีการจัดทำป้ายเตือนเกี่ยวกับประเภท หรือลักษณะของ อุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นได้ในทุกจุดที่มีโอกาสเกิด อุบัติเหตุได้ง่าย	กรุงเทพมหานคร	นักท่องเที่ยว เพิ่มความระมัดระวังมาก ยิ่งขึ้น
- จัดเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือประจำจุดที่มีโอกาสเสี่ยงสูงใน การเกิดอุบัติเหตุ, จัดฝึกอบรมอาสาสมัครบรรเทาสา ธารณภัยพร้อมวัสดุอุปกรณ์กู้ภัยประจำบ้านไว้ ณ จุดที่ สามารถ ช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้สะดวกที่สุด	กรุงเทพมหานคร	ดูแลรักษาความปลอดภัยให้กับ นักท่องเที่ยว
- สร้างสิ่งป้องกันถาวรเพื่อป้องกันอันตรายตามความ เหมาะสม เช่น สะพานข้ามลำน้ำ ทุ่นลอย สำหรับ แหล่งท่องเที่ยว และออกกฎหมายบังคับให้มีการ ประกันชีวิต และทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว	กรุงเทพมหานคร	ดูแลรักษาความปลอดภัยให้กับ นักท่องเที่ยว
- จัดตั้งหน่วยปฐมพยาบาลเบื้องต้นในจุดที่เหมาะสมเพื่อ ให้การปฐมพยาบาลผู้ประสบเหตุอย่างทันท่วงที	กรุงเทพมหานคร	ดูแลรักษาความปลอดภัยให้กับ นักท่องเที่ยว
ด้านสาธารณสุข		
- มีการควบคุมความสะอาดของอาหารและเครื่องดื่ม	กรุงเทพมหานคร	ดูแลรักษาความปลอดภัยให้กับ นักท่องเที่ยว
- มีแพทย์ในเวลาฉุกเฉินตามสถานพยาบาลซึ่งอยู่ไม่ไกล จากแหล่งท่องเที่ยว	กรุงเทพมหานคร	ดูแลรักษาความปลอดภัยให้กับ นักท่องเที่ยว
- มีการจัดการเรื่องขยะในแหล่งท่องเที่ยว	กรุงเทพมหานคร	ดูแลรักษาความปลอดภัยให้กับ นักท่องเที่ยว
ด้านภัยธรรมชาติ		
- มีการจัดตั้งหน่วยกู้ภัยในบริเวณที่มีโอกาสเสี่ยงสูงต่อ การเกิดภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม	กรุงเทพมหานคร	ดูแลรักษาความปลอดภัยให้กับ นักท่องเที่ยว

รูปแบบ	หน่วยงาน	เป้าหมาย
- จัดหาและเตรียมอุปกรณ์ติดตั้งไว้ตามจุดเสี่ยงต่าง ๆ ตามความเหมาะสมกับภัยธรรมชาติที่อาจเกิดขึ้น เช่น ชูชีพ เชือก บันไดลิง และสายยางสำหรับดับเพลิง	กรุงเทพมหานคร	ดูแลรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว
- จัดอบรมอาสาสมัครช่วยเหลือผู้ประสบภัยไว้ตลอดเวลา ณ จุดที่สามารถจะปฏิบัติงานได้สะดวก	กรุงเทพมหานคร	ดูแลรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว
- จัดให้มีหน่วยบรรเทาสาธารณภัยลาดตระเวนตามจุดต่าง ๆ ที่เสี่ยงต่อภัยธรรมชาติโดยหมุนเวียนสลับสับเปลี่ยนกันตลอดเวลา	กรุงเทพมหานคร	ดูแลรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว
- ติดตั้งระบบเครือข่ายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเกิดภัยธรรมชาติ เช่น กรมอุตุนิยมวิทยา กรมยุทธศาสตร์ และศูนย์ตรวจสอบความสั่นสะเทือนของแผ่นดินไหว ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ กองทัพเรือ เป็นต้น	กรุงเทพมหานคร	ดูแลรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว
ด้านการท่องเที่ยว		
- มีการปฐมนิเทศนักท่องเที่ยวก่อนการเที่ยวชมภายในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกับพื้นที่	กรุงเทพมหานคร	ดูแลรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว
- จัดฝึกอบรมผู้นำเที่ยวอาสาสมัครเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้นำทางนักท่องเที่ยว	กรุงเทพมหานคร	ดูแลรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว
- จัดทำป้ายสื่อความหมายหรือนำทางทุกระยะในแหล่งท่องเที่ยว จัดทำแผนที่แสดงที่ตั้งของสิ่งของต่าง ๆ ภายในแหล่งท่องเที่ยวด้วยมาตราส่วนและทิศทางที่ถูกต้อง	กรุงเทพมหานคร	ดูแลรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว
- ควบคุมดูแลการประกอบการนำชมแหล่งท่องเที่ยวโดยมีคหุเทศก์อาชีพให้ถูกต้องและเหมาะสม	กรุงเทพมหานคร	ดูแลรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว
- จัดทำหรือก่อสร้างสิ่งกีดขวางป้องกัน เช่น รั้วลวดหนามหรือสิ่งอื่นในบริเวณที่ป้องกันให้นักท่องเที่ยวไม่หล่นลงไปจากแหล่งท่องเที่ยวได้	กรุงเทพมหานคร	ดูแลรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว
ด้านพืชและสัตว์ในแหล่งท่องเที่ยว		
- มีการปฐมนิเทศนักท่องเที่ยวให้ทราบล่วงหน้าว่าภายในแหล่งท่องเที่ยวมีพืชและสัตว์ประเภทใดบ้างที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อนักท่องเที่ยว	กรุงเทพมหานคร	ประชาสัมพันธ์ถึงแหล่งท่องเที่ยวว่าอาจมีพืชหรือสัตว์ประเภทใดบ้างที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อนักท่องเที่ยว
- ทำป้ายประกาศเตือนจุดที่มีพืชหรือสัตว์ที่เป็นอันตรายต่อนักท่องเที่ยวตลอดจนป้ายประกาศถึงอันตรายที่อาจเกิดจากพืชและสัตว์ และกิจกรรมอะไรบ้างที่ไม่ควร	กรุงเทพมหานคร	ป้องกันไม่ให้นักท่องเที่ยวรบกวนหรือทำลายพืชหรือทำร้ายสัตว์ ในขณะเดียวกันก็เป็นการช่วยป้องกัน

รูปแบบ	หน่วยงาน	เป้าหมาย
กระทำเพราะอาจเกิดอันตรายตามมาได้ เช่น การเล่นหรือแหย่หรือพยายามทำร้ายสัตว์ การเค็ด หรือทำลายพันธุ์ไม้ เป็นต้น		อันตรายจากสัตว์ไม่ทำให้ทำร้ายนักท่องเที่ยว
- จัดเจ้าหน้าที่หรืออาสาสมัครคอยเฝ้าระวังดูแล ณ จุดที่อาจเกิดอันตราย	กรุงเทพมหานคร	เป็นการเฝ้าระวังอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยว
- จัดทำรั้วกันไม่ให้นักท่องเที่ยวรบกวนหรือทำลายพืช และทำร้ายสัตว์ระหว่างเที่ยวชมในแหล่งท่องเที่ยวในขณะเดียวกันเป็นการช่วยป้องกันไม่ให้สัตว์ทำร้ายนักท่องเที่ยว	กรุงเทพมหานคร	ป้องกันไม่ให้นักท่องเที่ยวรบกวนหรือทำลายพืชหรือทำร้ายสัตว์ ในขณะเดียวกันก็เป็นการช่วยป้องกันอันตรายจากสัตว์ไม่ทำให้ทำร้ายนักท่องเที่ยว
การสนับสนุนอื่น ๆ		
- การช่วยสังเกตการณ์พฤติกรรมของผู้กระทำผิด	ชุมชน และ	สนับสนุนหน่วยงานหลัก ในการป้องกัน
- การแจ้งเบาะแสและให้ข้อมูล	อาสาสมัคร	อาชญากรรม อำนวยความสะดวก และ
- การช่วยประชาสัมพันธ์		ส่งเสริมภาพลักษณ์การท่องเที่ยว
- เป็นล่ามแปลภาษา		
- การสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยว		

รูปแบบความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานคร ที่กล่าวถึงรายละเอียดของรูปแบบด้านความปลอดภัย หน่วยงานที่รับผิดชอบ และเป้าหมายที่ต้องการบรรลุผล กล่าวได้ดังนี้

1. ความปลอดภัยด้านอาชญากรรม มีเป้าหมายเพื่อดูแลความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว และสร้างความรู้สึกลปลอดภัยต่อการเกิดอาชญากรรม วิธีดำเนินการที่สำคัญ คือ การจัดตั้งจุดตรวจ การประชาสัมพันธ์ถึงจุดเสี่ยงและวิธีการปฏิบัติตนเพื่อหลีกเลี่ยงอันตราย สร้างเครือข่ายอาสาสมัครคอยดูแลความปลอดภัย สร้างระบบตรวจตราโดยสายตรวจ รวมทั้งการติดตั้งไฟส่องสว่างและ CCTV โดยมีตำรวจนครบาล ตำรวจท่องเที่ยว ตำรวจภูธร กรุงเทพมหานคร และอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย เป็นผู้รับผิดชอบ

2. ความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุ มีเป้าหมายเพื่อดูแลความปลอดภัย และสร้างความรู้สึกลปลอดภัยต่อการเกิดอุบัติเหตุ วิธีดำเนินการที่สำคัญ คือ การจัดทำป้ายหรือสัญลักษณ์ การช่วยเหลือโดยเจ้าหน้าที่ประจำจุดเสี่ยง การสร้างสิ่งป้องกันถาวร การจัดตั้งหน่วยปฐมพยาบาล และการสร้างเครือข่ายการช่วยเหลือจากอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย โดยมีกรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ

3. ความปลอดภัยด้านสาธารณสุข มีเป้าหมายเพื่อดูแลสุขภาพความปลอดภัย และสร้างความรู้สึกลปลอดภัยด้านสาธารณสุข วิธีดำเนินการที่สำคัญ คือ การควบคุมความสะอาดของอาหารและเครื่องดื่ม การสนับสนุนแพทย์ฉุกเฉิน และการจัดการเรื่องขยะในแหล่งท่องเที่ยว โดยมีกรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ

4. ความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ มีเป้าหมายเพื่อดูแลสุขภาพความปลอดภัย และสร้างความรู้สึกลปลอดภัยจากภัยธรรมชาติที่อาจเกิดขึ้น วิธีดำเนินการที่สำคัญ คือ การจัดตั้งหน่วยกู้ภัยในบริเวณที่มีโอกาสเสี่ยง การจัดหาและเตรียมอุปกรณ์ติดตั้งไว้ตามจุดเสี่ยง การจัดตั้งอาสาสมัครช่วยเหลือผู้ประสบภัยประจำจุดเสี่ยง และการพัฒนาระบบเครือข่ายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเกิดภัยธรรมชาติ โดยมีกรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ

5. ความปลอดภัยจากการหลงทาง มีเป้าหมายเพื่อดูแลสุขภาพความปลอดภัย และสร้างความรู้สึกลปลอดภัยจากการหลงทาง วิธีดำเนินการที่สำคัญ คือ การสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับนักท่องเที่ยว ผู้นำทางนักท่องเที่ยว และอาสาสมัครที่จัดตั้งขึ้น จัดทำสัญลักษณ์ป้องกันการหลงทาง จัดทำสัญลักษณ์และสิ่งกีดขวางเชิงป้องกัน โดยมีกรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ

6. ความปลอดภัยจากพืชและสัตว์ในแหล่งท่องเที่ยว มีเป้าหมายเพื่อดูแลสุขภาพความปลอดภัย และสร้างความรู้สึกลปลอดภัยจากพืชและสัตว์ในแหล่งท่องเที่ยว วิธีดำเนินการที่สำคัญ คือ การสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับนักท่องเที่ยว จัดทำสัญลักษณ์และสิ่งกีดขวางเชิงป้องกัน การการจัดตั้งหน่วยกู้ภัยในบริเวณที่มีโอกาสเสี่ยง โดยมีกรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ

นอกจากการดำเนินงานด้านความปลอดภัยของหน่วยงานหลักทั้ง 6 ด้าน ดังที่กล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีการสนับสนุนด้านอื่น ๆ จากเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง โดยมีเป้าหมายเพื่อสนับสนุนหน่วยงานหลักในการป้องกันอาชญากรรม อำนวยความสะดวก และส่งเสริมภาพลักษณ์การท่องเที่ยว วิธีการสนับสนุนที่สำคัญ คือ การช่วยสังเกตพฤติกรรมกระทำผิดและแจ้งเบาะแสหรือให้ข้อมูล การช่วยประชาสัมพันธ์ เป็นล่ามแปลภาษา ช่วยการสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยว เข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานคร ร่วมมือร่วมใจปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย และให้การช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเมื่อประสบปัญหา โดยมีชุมชน และอาสาสมัคร เป็นผู้ให้การสนับสนุน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานคร พบว่า ความปลอดภัยในการท่องเที่ยวด้านอุบัติเหตุ พบว่า มีความปลอดภัยอยู่ในระดับมาก

ประกอบไปด้วย มีป้ายเตือนเกี่ยวกับประเภทหรือลักษณะของอุบัติเหตุ มีจุดบริการข้อมูลท่องเที่ยวที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย มีสิ่งป้องกันถาวรเพื่อป้องกันอันตรายตามความเหมาะสม ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา ทองทั่ว และคณะ (2555) พบว่า สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุที่มาจากถนน เช่น ถนนเป็นหลุมเป็นบ่อ ถนนชำรุดไม่เรียบเป็นคู ไม่มีไหล่ทาง ทางโค้งไม่รับกับวิถีของการขับรถ ไม่ได้มาตรฐาน มีทางแยกที่ไม่มีป้ายเตือน มีทางแคบที่รถยนต์ไม่สามารถขับสวนกันได้ ถนนลื่น ถนนไม่มีที่กั้นรถ มีไฟส่องทางไม่เพียงพอ เครื่องหมายจราจรไม่ชัด มีทางต่างระดับ ลูกกระพรวน มีตรอกซอยเยอะ ขณะที่ด้านสาธารณสุข พบว่า มีความปลอดภัยอยู่ในระดับมาก ประกอบไปด้วย มีจุดบริการอาหารที่สะอาดถูกสุขลักษณะ มีการรักษาความสะอาดบริเวณแหล่งท่องเที่ยว มีจุดบริการห้องน้ำที่สะอาด และเพียงพอ สอดคล้องกับงานวิจัยของดารณี อาจหาญ, เกิดศิริ เจริญวิศาล และมนัสสินี บุญมีศรีสง่า (2565) พบว่า การยกระดับมาตรฐานปลอดภัยด้านสุขอนามัยการท่องเที่ยวที่พิกachuมนชนวัฒนธรรมยั่งยืนหลักสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในประเทศไทย ต้องรับรู้ถึงประโยชน์และความสำคัญของการปรับปรุงมาตรฐานเกณฑ์ด้านความสะอาดและสุขอนามัย และมีการกำหนดแนวปฏิบัติของแหล่งท่องเที่ยวที่พิกachuมนชนสัมพันธ์วัฒนธรรมมาตรฐานปลอดภัยด้านสุขอนามัยป้องกันเชื้อโควิด-19 และด้านความปลอดภัยในการท่องเที่ยวด้านการหลงทาง พบว่า มีความปลอดภัยอยู่ในระดับมาก ประกอบไปด้วย มีป้ายเตือนหรือนำทางทุกระยะในแหล่งท่องเที่ยว, มีแผนที่แสดงที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ ภายในแหล่งท่องเที่ยว สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐฎิญา วรณสุข (2561) พบว่า รัฐบาลได้ดำเนินผลักดันมาตรการของนโยบายการพัฒนาความปลอดภัยนักท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ มาตรการเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว โดยมีการจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวตามสนามบินสำคัญและสถานที่ที่เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว

ในส่วนที่เป็นแนวทางการจัดการความปลอดภัยที่รัฐควรดำเนินการ ครอบคลุมด้านการปฐมพยาบาล การจัดหาหน่วยรักษาความปลอดภัย การออกกฎระเบียบต่าง ๆ การให้ความสำคัญต่อสาธารณสุข การจัดการความปลอดภัยเมื่อเกิดเหตุ และการป้องกันเหตุที่จะเกิดในอนาคต (มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2551) รวมทั้งสอดคล้องงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์และเชิงวัฒนธรรมในที่อื่น ๆ ที่ให้ความสำคัญกับการจัดการความปลอดภัยอย่างครอบคลุมทั้งด้านอาชญากรรม การประชาสัมพันธ์ การเตือนภัย การป้องกันอุบัติเหตุและการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การวางระบบจราจร การติดตั้งไฟ ส่องสว่างและกล้องวงจรปิดในจุดที่สำคัญ เป็นต้น (พงษ์ดนัย ปริงฤทธิ์, 2561)

2. รูปแบบการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย 6 ด้าน คือ การจัดการความปลอดภัยด้านอาชญากรรม มีเป้าหมายเพื่อดูแลความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว และ

สร้างความรู้สึกลดภัยต่อการเกิดอาชญากรรม โดยมีตำรวจนครบาล ตำรวจท่องเที่ยว ตำรวจภูธร กรุงเทพมหานคร และอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย เป็นผู้รับผิดชอบ การจัดการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุ มีเป้าหมายเพื่อดูแลความปลอดภัย และสร้างความรู้สึกลดภัยต่อการเกิดอุบัติเหตุ โดยมีกรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ การจัดการความปลอดภัยด้านสาธารณสุข มีเป้าหมายเพื่อดูแลความปลอดภัย และสร้างความรู้สึกลดภัยด้านสาธารณสุข โดยมีกรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ การจัดการความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ มีเป้าหมายเพื่อดูแลความปลอดภัย และสร้างความรู้สึกลดภัยจากภัยธรรมชาติที่อาจเกิดขึ้น โดยมีกรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ การจัดการความปลอดภัยจากการหลงทาง มีเป้าหมายเพื่อดูแลความปลอดภัย และสร้างความรู้สึกลดภัยจากการหลงทาง โดยมีกรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ และการจัดการความปลอดภัยจากพิษและสัตว์ในแหล่งท่องเที่ยว มีเป้าหมายเพื่อดูแลความปลอดภัย และสร้างความรู้สึกลดภัยจากพิษและสัตว์ในแหล่งท่องเที่ยว โดยมีกรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ และรูปแบบความปลอดภัยดังกล่าวทั้ง 6 ด้าน มีการสนับสนุนจากเครือข่ายที่เป็นชุมชนและอาสาสมัครที่จัดตั้งขึ้น โดยมีบทบาทสนับสนุนทั้งด้านการป้องกันอาชญากรรม การอำนวยความสะดวก และส่งเสริมภาพลักษณ์การท่องเที่ยว และอื่น ๆ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการด้านความปลอดภัยที่เป็นมาตรฐานสากล และแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ในรูปแบบจิตอาสาหรือการเสียสละทรัพยากรเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น (ปรัชญา เวสารัชช, 2528) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุขสันต์ เชื้อวงศ์งาม (2562) และพงษ์ดนัย ปริงฤทธิ์ (2561) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการความปลอดภัยของหน่วยงานรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรง กับการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน และภาคีเครือข่ายในการร่วมดำเนินการจัดการความปลอดภัยของการท่องเที่ยวในชุมชน

องค์ความรู้ใหม่

รูปแบบความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานครที่ได้กล่าวมา ทำให้ทราบถึงองค์กรหรือหน่วยงานที่มีความสัมพันธ์แบบมีส่วนร่วมกับรูปแบบความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. รัฐบาลและหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ควรนำผลการวิจัยที่พบถึงบริบทของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในด้านการเป็นแหล่งเรียนรู้ วัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจ, การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติกับวิถีชุมชนและวัฒนธรรม, การจัดการการท่องเที่ยวอย่างสมดุล, การท่องเที่ยวที่เน้นความสะอาดและปลอดภัย, การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการให้บริการอย่างต่อเนื่อง, การพัฒนาควบคู่ไปกับการอนุรักษ์, และการเป็นกลไกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ เป็นเป้าหมายในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของ กรุงเทพมหานคร และพัฒนาเป้าหมายดังกล่าวให้บรรลุผลมากยิ่งขึ้น
2. หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว คือ กรุงเทพมหานคร ตำรวจนครบาล ตำรวจท่องเที่ยว และตำรวจภูธร ควรบูรณาการการทำงานร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนและพัฒนางานด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว โดยพิจารณารูปแบบความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่เหมาะสม จากข้อสรุปของกระบวนการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ พร้อมกับการสร้างเครือข่ายสนับสนุนการทำงานจากอาสาสมัคร ชุมชนและองค์กรต่าง ๆ ให้มากขึ้น
3. หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะตำรวจนครบาล ตำรวจท่องเที่ยว และกรุงเทพมหานคร ควรให้ความสำคัญกับความ

ต้องการของนักท่องเที่ยวที่ให้อัปเดตเพิ่มเติม ในประเด็นการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว การรักษาความสะอาด และการส่งเสริมความเป็นมิตรและไว้วางใจ

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา ทองทั่ว และคณะ. (2555). *โครงการกระบวนการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนนของนักศึกษาและชุมชนรอบมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ระยะที่ 1*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).
- ณัฐฤติญา วรรณสุข. (2561). *มาตรการของนโยบายการพัฒนาความปลอดภัยนักท่องเที่ยว*. (รายงานการวิจัย). สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- ดารณี อาจหาญ, เกิดศิริ เจริญวิศาล และมนัสสินี บุญมีศรีสง่า. (2565). การยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัยการท่องเที่ยวที่พิกชุมชนวัฒนธรรมยั่งยืนหลังสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในประเทศไทย. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*, 22(1), 186-204.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2528). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พงษ์ดนัย ประภัทธิ. (2561). จิตสำนึกการจัดการความปลอดภัยด้านอาชญากรรมในการท่องเที่ยวโดยชุมชนของบ้านจำโบ จังหวัดแม่ฮ่องสอน. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*, 15(2), 224-260.
- มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. (2551). *อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- สุขภาพคนไทย 2558. (2558). *อุปขาดสุขภาพ: เมื่อสุขภาพเป็นสินค้า ยาคือเครื่องมือหากำไร*. นครปฐม : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุขสันต์ เชื้อวงศ์งาม. (2562). แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการต่อการรักษาความปลอดภัยในสถานที่ท่องเที่ยวถนนข้าวสาร กรุงเทพมหานคร. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*, 5(3), 1-14.
- World Economic Forum. (2019). *The Travel & Tourism Competitiveness Report 2019*. Geneva : World Economic Forum.
- World Tourism Organization. (1996). *Tourist Safety and Security: Practical Measures for Destinations*. Madrid : World Tourism Organization.